Dosarul nr. 2-3204/24
(2-24023808-12-2-01032024)

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

5 iunie 2024 *****

Judecătoria Chişinău (sediul Centru)
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Natalia Mămăligă
Grefier Valentina Perjeru

examinând în şedinţă publică în procedură contencioasă cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Morari Alina împotriva lui Morari Andrei privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și compensarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t :

La 27 februarie 2024, Morari Alina a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Morari Andrei. A solicitat desfacerea căsătoriei încheiată cu Morari Andrei, înregistrată în registrul actelor de stare civilă, la *****, de Oficiul Stare Civilă sectorul Ciocana, municipiul Chișinău, cu nr.*****; stabilirea domiciliului copilului minor *****, născut la *****, cu mama; încasarea din contul pârâtului în beneficiul său a cheltuielilor de judecată (f.d.3-5).

În motivarea acţiunii a indicat că a încheiat căsătoria cu pârâtul la *****, la Oficiul Stare Civilă sectorul Ciocana, municipiul Chișinău, fiind înregistrată cu nr. *****. Din căsătorie au un copil minor *****, născut la *****. A menționat că viața în comun cu pârâtul a eșuat, iar în familie tot mai des aveau loc certuri și neînțelegeri dat fiind faptul că părțile aveau viziuni contrare asupra modului și principiilor de conviețuire în comun. Susține că situația creată a dus-o la convingerea fermă referitor la imposibilitatea păstrării familiei în continuare. Consideră inoportună menținerea familiei în cazul în care au eșuat toate căile de împăcare, iar la încercările de a păstra familia au doar rezultate negative. A relatat că anterior a purtat discuții cu pârâtul referitor la desfacerea căsătoriei pe cale amiabilă în fața notarului, expediindu-i și o notificare, care a fost recepționată la 19 februarie 2024, însă pînă în prezent nu a parvenit nici un răspuns din partea acestuia. A subliniat că copilul comun locuiește cu ea, fiind responsabilă de a

asigura suportul emoțional, fizic și financiar, iar principala preocupare este grija și educația copilului. A mai comunicat că începând cu 15 martie 2021 copilul frecventează școala primară cu program prelungit Am Stadtpark, fiind înscris în clasa a 4-a, iar ea este angajată în calitate de asistent de birou în cadrul companiei Hydro-Funk GmbH, în baza contractului de muncă din ***** și beneficiază de salariul în mărime de 13,50 euro pe oră. A opinat că este rațional de a fi stabilit domiciliul permanent a copilului minor cu mama avînd în vedere interesul superior al copilului și dorința mamei de a-i oferi un climat cât mai favorabil pentru dezvoltarea acestuia.

În şedinţa de judecată, avocatul reclamantei Morari Alina, Bunduchi Vitalie, împuternicit în baza mandatului nr.2024926 din 12 februarie 2024, a susținut acțiunea înaintată din motivele de drept şi de fapt expuse în conţinutul acesteia, solicitând admiterea integrală.

Reclamanta Morari Alina la ședința de judecată nu s-a prezentat. Prin acțiunea depusă a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

Reprezentantul autorității tutelare Direcția privind protecția drepturilor copilului sectorul Ciocana, ***** la ședința de judecată nu s-a prezentat. Prin referința depusă a solicitat examinarea cauzei în lipsa reprezentantului său (f.d.29).

Pârâtul Morari Andrei, la fel nu s-a prezentat la ședința de judecată, deși a fost legal citat despre data, ora şi locul examinării cauzei (f.d.26), instanța considerând posibilă examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Audiind participantul la proces, studiind materialele dosarului, instanţa de judecată ajunge la concluzia de a admite integral cererea de chemare în judecată înaintată de către Morari Alina, din următoarele considerente.

Conform art.5 din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

În acord cu art.27 alin.(1) din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanţilor la proces, în primul rând a părţilor, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecăţii, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

În conformitate cu prevederile art.118 alin.(1) și (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Potrivit art.121 și art.122 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului. Circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

Conform art.130 alin.(1)-(4), art.240 alin.(1) și (3) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanţa judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe şi respingerea altor probe, precum şi argumentarea preferinţei unor probe faţă de altele. La deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii. Instanţa judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant.

În acord cu art.2 alin.(3) din Codul familiei, relaţiile familiale sunt reglementate în conformitate cu principiul monogamie, căsătoriei liber consimţită între bărbat şi femeie; egalităţii în drepturi a soţilor în familie, sprijinului reciproc moral şi material, fidelităţii conjugale, priorităţii educaţiei copilului în familie, manifestării grijii pentru întreţinerea, educaţia şi apărarea drepturilor şi intereselor membrilor minori şi ale celor inapţi de muncă ai familiei; soluţionării pe cale amiabilă, a tuturor problemelor vieţii familiale, inadmisibilităţii amestecului deliberat în relaţiile familiale, liberului acces la apărarea, pe cale judecătorească, a drepturilor şi intereselor legitime ale membrilor familiei.

În acest sens, instanţa de judecată desluşeşte că în condiţiile nerespectării acestor principii, soţii dispun de oportunitate desfiinţării căsătoriei în temeiurile şi condiţiile statuate de Codul familiei, drept, care nu poate fi limitat sub nici o condiţie.

Este de remarcat că, CtEDO a statuat că nici art.8 şi nici art.12 din CEDO nu garantează dreptul la divorţ (Johnston şi alţii versus Irlanda, hotărârea din 18 decembrie 1986). Însă, nerecunoaşterea dreptului de a divorţa nu echivalează cu absenţa oricărei protecţii convenţionale.

CtEDO s-a pronunţat în mai multe rânduri cu privire la punerea în aplicare a procedurii de divorţ, putând fi identificate elemente care puteau aduce atingere efectivităţii dreptului la căsătorie, astfel că se ajunge la situaţia în care, deşi un drept nu este recunoscut şi garantat de Convenţie, el beneficiază de o anumită protecţie în mod indirect (Valérie Gas şi Nathalie Dubois *versus* Franţa, hotărârea din 31 august 2010; R.R. *versus* Polonia, hotărârea din 26 mai 2011).

La caz, instanţa de judecată atestă că între Morari Alina, născută la *****, şi Morari Andrei, născut la *****, a fost încheiată căsătoria şi înregistrată în registrul actelor de stare civilă, la *****, de Oficiul Stare Civilă sectorul Ciocana, municipiul Chișinău, cu nr.***** (f.d.7).

Din căsătorie Morari Andrei și Morari Alina au un copil minor *****, născut la ***** (f.d.9).

În acelaşi timp, în speţă, instanţa de judecată reţine că, viaţa în comun de mai departe a părţilor litigante este imposibilă.

Astfel, din optica celor conturate şi având în vedere faptul că, în cadrul şedinţei de judecată s-a stabilit că, viaţa în comun de mai departe a părţilor litigante este imposibilă, instanţa de judecată conchide de a admite capătul de cerere privind desfacerea căsătoriei. Or, acţiunea de desfacere a căsătoriei urmează să fie admisă doar în cazul în care instanţa judecătorească constată că viaţa în comun de mai departe a soţilor şi menţinerea familiei au devenit imposibile.

În ce priveşte, cerinţa privind stabilirea domiciliului copilului minor, instanţa relevă că, potrivit art.3 alin.(1) din Convenţia internaţională cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituţii publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorităţi administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

Conform art.9 al Convenţiei, statele părţi vor veghea ca nici un copil să nu fie separat de părinţii săi împotriva voinţei lor, cu excepţia situaţiei în care autorităţile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare şi în conformitate cu legile şi procedurile aplicabile, ca această separare este necesară, în interesul superior al copilului. O decizie în acest sens poate să fie necesară în anumite cazuri particulare, de exemplu când părinţii trăiesc separat şi când urmează să se ia o hotărâre cu privire la locul de reşedinţă al copilului.

Cu referire la cadrul normativ pertinent, instanţa relevă că în acord cu art.52 alin.(1) din Codul familiei, copilul are dreptul să comunice cu ambii părinţi, cu bunеii, fraţii, surorile şi cu celelalte rude. Desfacerea căsătoriei părinţilor, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului. În cazul cînd părinţii au domiciliul separat, copilul are dreptul să comunice cu fiecare dintre ei.

În sensul art.58 alin.(1) din Codul familiei, părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat.

În corespundere cu art.63 alin.(1) și (2) din Codul familiei, în cazul cînd părinţii locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vîrsta de 14 ani se determină prin acordul părinţilor. Dacă lipsește acordul părinților cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabilește de către instanța de judecată, ținând cont de interesele și opinia copilului, în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate. În acest caz, instanţa judecătorească va lua în considerare ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţi şi surori, vîrsta copilului, calităţile morale ale părinţilor, relaţiile existente între fiecare părinte şi copil, posibilităţile părinţilor de a crea condiţii adecvate pentru educaţia şi dezvoltarea copilului (îndeletnicirile şi regimul de lucru, condiţiile de trai etc.)

Astfel, instanţa desprinde că, criteriul de bază în toate litigiile de familie în care sunt implicaţi copii minori îl reprezintă principiul asigurării şi promovării cu prioritate a interesului superior al copilului. O astfel de concluzie se degajă şi din jurisprudenţa CtEDO, care statuează că un echilibru just trebuie să fie păstrat între interesele copilului şi cele ale părintelui (Olsson *versus* Suedia, hotărârea din 27 noiembrie 1992; Johansen *versus* Norvegia, hotărârea din 7 august 1996; Neulinger şi Shuruk *versus* Elveţia, hotărârea din 6 iulie 2010).

Din actele cauzei, inclusiv referința prezentată de Direcția privind protecția drepturilor copilului sectorul Ciocana, ***** se atestă că la moment copilul minor *****, născut la *****, se află peste hotarele Republicii Moldova împreună cu mama Morari Alina, unde începând cu 15 martie 2021 frecventează școala primară cu program prelungit Am Stadtpark (f.d.28-29).

În atare circumstanțe, instanţa de judecată consideră că este necesar a determina domiciliul copilului minor *****, născut la *****, cu mama Morari Alina.

Cu referire la cererea reclamantei Morari Alina privind compensarea cheltuielilor de judecată, instanța reține că conform art.82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

În concepţia art.94 alin.(1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

În speţă, prin ordinul de plată nr. A00605049995616 din 12 februarie 2024 se confirmă achitarea de către reclamanta Morari Alina a taxei de stat la depunerea acțiunii în mărime de 750 lei (f.d.2).

Astfel, instanța de judecată consideră oportun de a admite cerinţa privind încasarea cheltuielilor de judecată și a încasa din contul lui Morari Andrei în beneficiul Alinei Morari suma de 750 lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate pentru achitarea taxei de stat la depunerea acțiunii.

În conformitate cu art. 236, art.238-241 Cod de procedură civilă al Republicii Moldova, instanţa de judecată, –

h o t ă r ă ş t e :

Se admite integral cererea de chemare în judecată înaintată de către Morari Alina.

Se desface căsătoria încheiată între Morari Alina, născută la *****, şi Morari Andrei, născut la *****, înregistrată în registrul actelor de stare civilă, la *****, de Oficiul Stare Civilă sectorul Ciocana, municipiul Chișinău, cu nr.*****.

Se determină domiciliul copilului minor *****, născut la *****, cu mama Morari Alina, cod numeric personal *****.

Se încasează de la Morari Andrei, născut la *****, cod numeric personal *****, în beneficiul Alinei Morari, născută la *****, cod numeric personal *****, cheltuielile de judecată în sumă de 750 (șapte sute cincizeci) lei suportate pentru achitarea taxei de stat la depunerea acțiunii.

Copia hotărârii cu privire la desfacerea căsătoriei, în termen de 3 (trei) zile de la rămânerea definitivă, se trimite la Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile din data pronunţării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

Preşedintele şedinţei,
Judecător Natalia Mămăligă